

Planinski VESTNIK.

Glasilo „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani.

Štev. 8.

V Ljubljani, dne 25. avgusta 1896.

Leto II.

Triglavu.

Odpira planinski se narodni dom
V okrilju častitega oca Triglava;
Od skal le razlega naj strelav se grom,
Razlega okrog se njegova naj slava!

Saj slava Triglava je slava zemljé,
Kateri ponosno od nekdanj kraljuje;
Razlegaj le slava čez širne mejé
Slovenskih gorá se tja daleč na tuje. —

„Na zemlji slovenski se dvignil je rod,“
Ta glas naj mogočno na tuje glasi se;
Na zemlji saj svoji on sam svoj gospod
Oj dolgo, predolgo zavedel pač ni se . . .

Zavedel jezika se ni in svetá
Slovenskega čarnih, predražestnih krasov;
In kralj ti slovenske zemljé in gorá,
Bil priča si žalostnih, bednih teh časov . . .

A zdaj so minili . . . Ponosno glavó
Zdaj dvigni! Vsa zemlja le-ta se ti klanja,
A ti nam jo čuvaj, to krasno zemljó —
Saj zora že lepše ji dneve oznanja!

Odmeva, odmeva le strelav naj grom,
Naj stresa mogočna se kraljeva glava!
Bog živi planinski naš narodni dom,
Bog živi častitega oca Triglava!

J C O.

Slavnostna otvoritev

Triglavske kočé na Kredarici

dne 10. avgusta 1896. l.

In napočil je dan slave, dan veselja po trdem, napornem delu, dan otvoritve Triglavske kočé. Srčno smo si želeli tega trenutka in Boga hvalimo, da smo ga srečno ućakali.

Težavno je bilo podjetje, katerega se je bilo pred letom dni lotilo „Slov. plan. društvo“. A poleg vseh težav se je društvo tudi popolnoma zavedalo imenitne, veljavne svoje naloge. Ta zavest ga je navdahnila z junaškim pogumom in životvorno energijo, in ob krepki roki svojega častnega člana vlč. g. župnika Jakoba Aljaža, ki so mu ga sama nebesa rosila, je dovršilo sijajno delo. Ta krasni uspeh je vir našemu veselju, našemu ponosu in naši iskreni želji, da bi on bodril ves slovenski narod k pravemu pozitivnemu delovanju.

Otvoritev Triglavske kočé se je kar najslavesneje vršila dne 10. avgusta t. l. Prostrano poslopje na prijazni Kredarici je bilo natlačeno polno udeležnikov, ki so prihiteli z vseh strani na lepo slavnost. Bilo nas je do sto. Zadnji so dospeli v kočó ob devetih zvečer dne 9. avgusta. Naj omenimo, da je bilo vreme kar najugodnejše za hojo, brez najmanjše pripeke, ki je mućna zlasti nevajenemu hribolazcu. Le malo dežja je padlo prvi dan, druge neprilike ni bilo.

V topli kočí je šumelo in vrvelo kakor v čebelnjaku, zunaj pa je bril mrzli sever in jasníl nebo. Zdaj pa zdaj je razsvetlila okolico plamteća žarnica, ki jih je užigal na Kredarici član g. Knafelje. Pozno po noći je šele potihnilo v kočí, vne pa je hrulo in bućalo, kakor po navadi v tako visoki legi.

Jasno nebo se je razpenjalo drugo jutro nad vsem pogorjem; niti najmanjša meglica ni zastirala Triglavu vrhunca. Solnce še ni bilo vstalo, ko so se pomikali prvi izletniki po strmih stenah Malega Triglava. To je bil pohod, kakršnega še ni videl častiti Triglav! Okolo polusedme ure je stalo nad 60 turistov na vrhuncu ob Aljaževem stolpu. Veselje je sijalo vsakomu iz oći ob velićastnem razgledu, in sree mu je prekipevalo od ponosa na prekrasno domovino. Stali smo na svojem Triglavu in zrlí sad domaćega dela: na vrhu Aljažev stolp in Stanićevo zavetišće, pod sabo pa kočó v Vratih in Vodnikovo kočó na Velem Polju. Tu na vrhuncu je g. prof. dr. Chodounsky, ki se je udeležil slavnosti s svojo častito obiteljo in z g. Dvořakom, v slovo izpregovoril nekako tako:

„Cenjena gospoda! Ker me pot vede dalje in še slavnostne otvoritve „Triglavske kočé“ ne utegnem udeležiti, se poslavljam tu vrhu Triglava, zahvaljujoć Vas za gostoljubni, prijazni vzprejem.

Presenečen sem po razsežni in intenzivni delavnosti „Slov. plan. društva“, in turist, ki potuje po Triglavu, ne bo našel tu samo dela drugih, ampak tudi delo domačinov Slovencev. In ravno vaša nova koča na Kredarici, Staničevo zavetišče pod vrhom ter Aljažev stolp tu na vrhu so najznamenitejše stavbe, kar jih je sploh raztresenih v tem pogorju.

Čestitam v imenu „Kluba čeških turistov“ na velikih uspehih „Slov. plan. društva“, čestitam pa ob enem, da ima društvo tako energičnega in požrtvovalnega pospešitelja ter mecena, gospoda župnika Aljaža.

Živeli slovenski turisti! Živel Aljaž!“

Odzdravil je v ime društva g. odbornik Mandelj ter dejal:

„Z nenavadno radostjo je napolnjeno srce vsakega slovenskega turista, da je nam poslal tako dragi in simpatični narod češki svoje zastopnike k tej znameniti slavnosti.

Dolgo pot ste storili iz daljnjega kraljestva češkega sem k nam, da bi podali bratsko roko slovenskim turistom. Hvala, tisočera hvala za to nenavadno pozornost! Uživate to mogočno in divno krasoto, katero je tako bohotno božja roka posejala pa naših krajinah. Ko se pa vrnete k domačim ognjiščem, sporočite svojim krajanom o krasoti našega juga. Sporočite jim tudi vročo hvalo našo za izdatno denarno podporo pri stavbi Triglavske koče, kajti izmed vseh sorodnih slovanskih plemen je bil edini narod češki, ki nas je z znamenitim denarnim darom razveselil. To nam je dokaz, da čut vzajemnosti velja pri vas tudi tedaj, kadar zahteva denarnih žrtev.

Srečno gineni od Vaše ljubezni in naklonjenosti, priznavamo, da smo ponosni na prijateljstvo in bratsko ljubezen naroda češkega v obče, a čeških turistov posebej.

Vas navzočne slovenske turiste pa pozivljem, da zakličete v slovo vrlim češkim gostom: Z Bogom in na svidenje pri otvoritvi prihodnje koče. Na zdar!“

Zagrmeli so navdušeni klici: „na zdar!“ in „slava!“

V ime primorskih planincev je pozdravil vrle Čehe g. Bole.

V čast poslavljajočih se Čehov je zbor pevcev navdušeno zapel „Lepa naša domovina“ in „Kje dom je moj“. Slovesno in mogočno se je razlegalo ubrano petje z najvišjega vrha na Slovenskem. Bil je to trenotek prevzvišen, preveličasten.

Razšli smo se: Čehi so krenili prek Sedmerih jezer v Bohinj, ostali pa smo se vrnili prepevaje in ukaje nazaj na Kredarico k slavnostni otvoritve koče.

Ob desetih je blagoslovil kočo vlč. gospod župnik J. Aljaž ter lepo obredno molitev opravil v latinskem in slovenskem jeziku. Po obhodu okolo koče so izbrani peveci, na čelu jim slavni zborovodja g. Mat. Hubad, zapeli „Lepa naša domovina“ ter milokrasno pesem „Triglav“, katero je bil uglasbil sam g. župnik Aljaž, in ki je priložena današnji številki „Plan. Vestnika“.

Namesto bolnega g. načelnika je govoril otvoritveni govor njega namestnik gospod Krulec. Govor je slul:

„Spoštovani člani in prijatelji!

Čast mi je, v imē „Slov. plan. društva“ prav iskreno pozdraviti vse, ki so prišli iz raznih krajev divne naše ožje in širje domovine k današnji slavnosti. Zlasti izražam veselje, da so prihiteli povelečevat današnje slavje zastopniki bratskih nam društev, to je kluba čeških turistov, ki je našemu društvu vrl podpornik, in Primorskega planinskega društva. Spominjati se mi je pa tudi prav prisrčno odposlancev naše Kamniške in Radovljiške podružnice.

Naše društvo se je osnovalo šele pred štirimi leti in to iz čiste ljubezni do domovine slovenske; ta edina je bila naša izpodbujalka. Iz središča se je preneslo nekaj delovanja na podružnice, ki so se zapored ustanovile v Savinski dolini, v divnem Kamniku, v prijazni Radovljici in letos tudi v Soški dolini. Osrednje društvo se je s pomočjo teh podružnic vztrajno poprijelo dela po naši domovini. Zaznamenovalo je že na stotine in stotine potov in postavilo po naših rajskih planinah pet lepih in pripravnih koč: Orožnovo na Črni Prsti, Koebekovo pod Ojstrico, Vodnikovo na Velem Polju, Aljaževo v Vratih — in danes stojimo pred novo, smelo trdim, monumentalno planinsko stavbo, pred Triglavsko kočo, ki ni le ponos „Slov. plan. društvu“, ampak celemu napredujočemu narodu slovenskemu. Kočo to je postavil in najudobneje opravil slovenski narod vsemu potujočemu občinstvu, ne oziraje se na njega narodnost. V njej se bode spoštovala prava slovanska gostoljubnost.

Spominjati se mi je onih mož, ki imajo nevenljivih zaslug za dovršitev nove koč. V prvi vrsti mi je omeniti našega častnega člana, preč. g. župnika Jakoba Aljaža, ki je zasnoval to lepo stavbo, bil nje višji nadzornik in nje požrtvovalni podpornik. Njemu našo iskreno zahvalo! (Živio g. Aljaž!) Vrl pospeševatelj naših prizadevanj je Dovški župan g. Jakob Janša, ki se, žal. ni utegnil udeležiti naše slavnosti. Njemu tudi našo srčno zahvalo! (Živio!) Dalje se mi je spominjati moža, ki je več mesecev preudarno in vztrajno vodil izdelovanje koč na tem mestu. Ta mož je Klinar, po domače Požganec, kateremu bodi iskrena zahvala za njegov trud! (Živio Požganec!) Zahvaliti pa se mi je še vsem Dovžanom in Mojstračanom za simpatije, s katerimi podpirajo vsestransko naše pošteno prizadevanje v korist domovini. Prisrčno zahvalo izrekam v ime „Slov. plan. društva“ naposled vsem neštevilnim dobrotnikom, ki so kakor koli podprli naše podjetje ter tako omogočili srečno in častno izvršitev naše lepe namere.

Otvaram torej to novo kočo z iskreno željo, da naj bode varno zavetišče utrujenemu popotniku v naših planinah in viden spomenik slovenskega napredka. Bog blagoslovi naše delo!“

Glasno so pritrjevali vsi udeležniki govornikovim besedam. Zlasti prisrčna ovacija je donela predičnemu našemu častnemu članu Jakobu Aljažu, pa tudi vrlemu a skromnemu Požgancu, ki se je moral še posebej prikazati iz koč, da je vsakdo videl moža poštenjaka.

Po tej slovesni otvoritvi, ki se je vsa vršila pred pročeljem koč, je g. Bole z Reke čestital v ime primorskih planincev „Slov. plan. društvu“ na krasni stavbi ter zaklical pokrovitelju slovenske turisticke, g. Aljažu, krepek „živio!“

Nastopil je g. prof. Štritof ter govoril tako-le:

„Slavna gospoda! V imenu tistih današnjih izletnikov, ki dosedaj še niso bili člani „Slovenskega planinskega društva“, si usojam zahvaljevati odbor tega društva za prisrčni vzprejem in lepo prirediteljevo otvoritvene slavnosti, ob enem pa mu tudi čestitati na prekrasnem uspehu, katerega je dosegel z zgradbo te najvišje planinske koč v slovenskih gorah. Smelo trdim, da to ni samo lokalni uspeh „Slov. plan. društva“, ampak po vsej pravici imenujem današnjo slavnost pomembno za vse Slovenstvo (klici: res je!), ker se nam v njej kaže nov znamenit pojav v splošnem kulturnem napredku Slovencev.

V zadnjem času smo Slovenci mnogo in vsestransko napredovali. Vsi se še spominjamo, kakšno zmagoslavje je n. pr. po zimi praznovala slovenska pesem na kritičnih tleh Dunajskih. Pa ne samo v koncertih, ampak na vsej črti narodne prosvete se nam vidno kaže lep napredek. Toda ni še dolgo, kar se je začel ta napredek. Če pogledamo nekoliko nazaj v zgodovino slovenskega naroda, vidimo prežalostno sliko. Skozi 1300 let je ubogi naš narod roboval tujcem, ki so ga po vrsti tlačili in ga od vseh strani zavirali. Niti slovenskega imena nam niso hoteli priznati, nikar da bi nam bili priznali človeških pravic. Bili smo brez plemstva, brez meščanstva, brez razumništva, torej brez vsega, kar bi narod moglo dvigniti do višje kulturne stopinje. Ali slovenski kmetovalci, ta čvrsta korenina našega naroda, je imel sam toliko žive moči v sebi, da ga vse sile niso mogle zatreti. V eni roki plug, v drugi pa meč, tako so često branili naši pradedi ubogo ped lastne zemlje.

Šele s probujenim sedanjim vekom se je jelo tudi nam obračati na bolje. Rodili so se nam možje, ki so prvi začeli buditi iskro narodne zavednosti, kakor Vodnik, Prešeren, Slomšek, Bleiweis in mnogi drugi. Ali posamezniki ne vzmorejo vsega; v združenju je moč. Po tem načelu so se ravnali tudi naši prvoborci in snovati so jeli razna društva, ki naj bi vsako po svojem budila narod k duševnemu vstajenju. Pred vsem so bile naše čitalnice, naša pevska in sokolska društva, ki so neprestano netila in jačila narodno zavest. Poleg teh društev pa so se osnovala še druga, ki niso tolikanj delovala z zunanjimi sijajnimi nastopi, ampak ki so, kakor dišeče vijolice svoj vonj, mirno in tiho ali baš zato tem uspešneje širiti jela narodno prosveto. Gospoda, vsi vemo, kaj nam je „Družba sv. Mohorja“, kaj „Slovenska Matica“, kaj „Glasbena Matica“, kaj „Dramatično društvo“,

kaj „Družba sv. Cirila in Metoda“. Mirno, pozitivno delovanje teh društev na polju narodne prosvete je v prvi vrsti provzročilo oni splošni napredek Slovencev, ki sem ga omenil s početka.

In v to vrsto vzornih slovenskih društev spada po svojem delovanju tudi najmlajše: „Slov. planinsko društvo“. Ono je izdatno razširilo kulturni naš delokrog s tem, da je boj za priznanje pravičnih naših teženj po samostojni narodni prosveti, da je kulturni boj Slovencev raztegnilo iz doline — iz zbornice, uradov in šol — v zračne višine prekrasnih naših gora. „Slovensko planinsko društvo“ je dokazalo, da tudi v divni turistiki ne zaostajamo za našimi sosedi.

Ker pa je vsakemu društvu glava odbor, zato si usojam odboru „Slov. plan. društva“ za njegovo brezhrupno, a tem izdatnejše pozitivno delovanje v povzdigo najširše slovenske kulture iz srca klicati: Slava mu!“ (Glasno pritrjevanje in klici: Slava mu!)

Prelepe jedrnate besede je naposled izpregovoril tudi g. J. Aljaž. Glasile so se:

„Ko sem se izprehajal po Kredarici, tej lepi, pa skoraj goli planici, kjer stoji naša nova koča, sem našel le tri vrste cvetlic: bele, modre in rdeče. Že narava sama nam priča, da je to pogorje slovensko.

Dasiravno pa je naša koča pred vsem slovenska, bo vendar tako urejena, da bo ustrezala turistom vsakega naroda. Vsi brez razločka se bodo enako prijazno sprejemali, to zahteva že slovanska gostoljubnost.

Tu vidim zbrane turiste vseh stanov. Kaj nas je združilo? Ali egoizem, ali denar, ali materijalizem? Nikakor! Združil nas je idejalizem, čista ljubezen do naše prekrasne domovine in lepi čut, ki ga gojimo v svojih srcih do planinstva. Lepo število gospodov dijakov, ki goré za vzvišene idejale, daje nam vsem pogum. Domovina še ni izgubljena. Bog živi vse planince!“

Pomudili smo se potem še nekoliko časa na Kredarici in si do dobra ogledali lično kočo in nje okolico s prekrasnim razgledom. Ob najlepšem vremenu smo se naposled veseli razšli ter krenili nekateri na Velo Polje, večina pa skozi Kot in Vrata v Mojstrano, kjer se je pri Šmercu rekla in zapela še marsikatera.

V spomin otvoritve Triglavske koče je društvo razdelilo med udeležnike in domačine na Dovjem in v Mojstrani slike Jakoba Aljaža. Poznejše rodove pa bode spominjala spomenica na mramornati plošči v koči, katero je v dar izdelal domoljubni gospod Vinko Čamernik, kamenosek v Ljubljani, da je „ta najvišji planinski dom na Slovenskem postavilo „Slov. plan. društvo“ v četrtem letu svojega obstanka po načrtu in pod vodstvom častnega člana Jakoba Aljaža, župnika na Dovjem, ter ga otvorilo dne 10. avgusta l. 1896.“

Poleg premnogih zasebnih pozdravov in čestitk, brzojavnih in pismenih, so došla tudi naslednja čestitajoča pozdravila:

Klub českých turistů v Praze: K slavnosti otevření ochranné cháty pod Triglavem brátrsky pozdrav a mnoho zdaru.

Towarzystwo Tatransky v Galiciji: Serdeczne życzenia przy otwarciu dwu nowych schronisk przesyła.

Društvo „Erzgebirgsverein“ v Homotovu na Češkem: Zur Eröffnungsfeier des Triglavschutzhauses sendet der Erzgebirgsverein Komotau dem slovenischen Alpenverein Laibach herzlichste Glückwünsche. Wenn auch nicht persönlich, sind wir im Geiste unter ihnen. Ein donnerud Hoch der Gesellschaft! Tausend Grüsse unserem Ehrenmitgliede Pfarrer Aljaž, dem Vater des Triglav.

Oesterr. Touristenclub: Für die freundliche Mittheilueg v. 22. d. M. Z. 322 verbindlichst dankend, beehren wir uns dem geehrten Vereine zu der am 10. August d. J. stattfindenden Eröffnung des Triglavschutzhauses auf der Kredarica ein herzliches Glückauf zuzurufen und zeichnen, der Feierlichkeit bestes Gelingen wünschend, mit treu alpinem Gruss und Handschlag.

Savinska podružnica: Ker se iz tehtnih vzrokov noben odbornik, žal, ne more udeležiti slovesne otvoritve „Triglavske koče“, zato Savinska podružnica tem potom najprisrčnejše čestita k najznamenitejšemu uspehu slovenske turistik. Bog živi zasnovatelja smelega in za Slov. plan. društvo tako častnega podjetja, neumorno delujočega častnega člana prečast. gospoda Aljaža. Slava in čast mu! Najprisrčnejši pozdrav vsem zbranim planincem!

Dr. Mareš a dr. Franta: Vzpominame dues s účastí významné slavnosti otevření koče Triglavské. Přejeme si všeho zdaru a voláme planinskému družstvu a horlivému budovateli dustojnému pánu vřele: „Živio!“

Načelnik Slov. plan. društva g. prof. Orožen: O priliki otvoritve Triglavske koče zbranim prečast. planincem. — Do zadnjega še sem se nadejal, da se udeležim znamenite slavnosti. Ker se pa že dalj časa trajajoč katar še ni popolnoma polegel, si nisem upal na tako daljnjo pot. Pošiljam Vam torej iz nižine prisrčen planinski pozdrav, želeč, da se v neskaljeni radosti veselite velikanskega uspeha našega planinstva. V duhu bodem pri Vas.

Triglavski koči.

Visoko stavi gnezdo ptica siva,
Sokolje gnezdo vrh pečine bele,
Da sokoliče mlade in vesele
Pred tata drzno roko varno skriva.

Iz gnezda rod sokolji razmotriva
Svoj dom: gorovja glave osivele.
Po njih zahrepene peroti smele,
Razpne jih drzno in prostost uživa.

Sokolje gnezdo si — Triglavska koča:
Zavetje varno vsakemu ti bodi;
Za rod slovenski več se ti naroča:

Razkaži svojo zemljo nam odtodi,
Da vname za njo se mu želja vroča,
Da za njo se bori, kjer koli hodi.

Fr. S. Finžgar.

Hribolazcem ob otvoritvi Triglavske koče.

Potu se mnoga kaplja je prelila,
Nemirno mnogemu srce je bilo,
Dokler se zmogla strme poti sila,
Doseglo se Triglavske koče krilo.
Sedaj pozabljen trud je in vročina.
Za vse imate drago povračilo:
Snega belota vam je srebrnina
In zarja, ki po nebu je razlita,
Gorá sinovom čista je zlatnina.
Uživaj danes, duša ponosita,
Uživaj sliko tihe rajske sreče,
Ki v gori le pod nebom ti procvita.
Lahko! Saj, gore do neba kipeče,
Ve gore sive — ste pred vrati raja,
Kamòr srce nam koprni trpeče.
Zato po vas od zgoraj nam prihaja,
Kar iščeš mi zastonj po belem mesti —
Veselje, ktero duše nam pomlaja.
Veselje to prežene vse bolesti,
V srce in dušo sladki mir nam vliva
In vabi tukaj biti — tukaj sestiti.
Zato je srečen, kdor v gorah počiva,
Da križe svoje vsaj takrat pozabi,
Da mir nekaljen vsaj takrat uživa.

Še bolj ste srečni vi, ki vas privabi
 V goró srca nikdar vgašena želja,
 In ne opešate Vam nogi slabi
 V goró, kjer zadržti sree veselja;
 Ker gora ta gorá je vseh kraljica,
 Kar v svetu slavska sluša jih povelja.
 Naj le slavi zato se veselica,
 Veselje naj kipi iz duše vnete,
 Razžarja vsem naj danes jasna lica!
 Saj ni ponos to naše le prosvete,
 To praznik je za vsakega Slovana,
 Ki boljših dni podaja nam obete:
 Slovencev mračna doba je končana,
 Naloge svoje se Sloven zaveda.
 Kjer je njegova gora in poljana,
 Ki bila je lastnina že pradeda,
 Sloven zastavo če razviti,
 Na svojo last opomniti soseda!
 Na lastni zemlji tujec noče biti,
 To priča koča ta-le vrh Triglava,
 Ki nema vendar more govoriti:
 „V prisego dvignena sem roka prava
 V nebo, kjer sodni stol stoji pravice,
 Da gore prej bo padla siva glava,
 Kot v tujo last preide očetnjava.“

Fr. S. Finžgar.

Na Krim!

Spisal Ciril.

ep kos zemlje slovenske se razgrinja pred nami, ko se oziramo z Ljubljanskega Grada ali z Rožnika na okrog. Na severu se ponosno dvigujejo skalnati gorski orjaki, katerim rumeni solnce častitljive glave. Proti severozahodu in zahodu nam veže „hribov zelenih pas“ oko in sree: pogled nam plava po prijaznih vrhovih Polhograškega pogorja, v ozadju pa nas pozdravlja sloveči očak Triglav. S plešaste Notranjske zro čez ljubke Vrhniške griče sive straže golega Krasa. Na vzhodu in jugovzhodu se nam smehlja s prijaznih dolenskih gričev neštivilno belih cerkvic, na jugu pa prijetno miče oko temno gorovje, ki obmejuje južno stran Ljubljanskega barja. Gosti lesovi poraščajo to pogorje od nog do glave — vir blagostanja prebivalcem, stanujočim v njega podnožju in dolinah. Proti vzhodu prehaja polagoma v svetle dolenske griče, proti zahodu pa se poteza do Vrhnike, kjer se tudi končuje proti jugozahodni strani Ljubljansko barje. Oglejmo si natančneje to gorovje!

Krim (1106 m) in Mokric (1056) sta najvišja vrhunca tega gorovja, katerega povprečna višina znaša 900 m. Med Krimom in Mokricem ugledaš precej široko in globoko usedo. Sredi te usede opaziš lahko rebra Iške doline, ki drži daleč noter v gorovje. Na severozahodni strani od Krimovega vrha („Pod Krimom“ gen. karte) v višini kakih 550 m se svetlijo zeleni pašniki Planinice, ki jih od vseh strani obkrožujejo temni lesovi. V ospredju se blestijo s treh gričev tri bele cerkvice: sv. Ane (481 m), sv. Jožefa (437) in cerkvičica na Žalostni Gori (415 m). Od Krima proti zahodu tja do Vrhlike se nam vidi gorovje kot dolg temen greben (s povprečno vršino 800 m). Znamenitejši vrhovi so: Veliki Srobrotnik (785 m), Vini Vrh (984) blizu Borovnice, Ljubljanski Vrh blizu Vrhlike in drugi. Na vzhodni strani od Mokrica se skriva med zelenim drevjem cerkev na deloma porastenem Kureščeku (831 m), na levo odtod pa nas pozdravlja z zelenih trat prijazna cerkvičica sv. Ahaca (750 m).

Skozi tri večje doline (Borovniško, Iško in Želimejsko), ki se vlečejo proti jugu v gorovje in so odprte proti Ljubljanskemu barju, pritekajo potoki enakega imena (Borovničica, Ižica, Želimejska) v barje; tu jih sprejme lena mati Ljubljanka v svoj naročaj.

Našo pozornost vzbuja gospodar tega gorovja, temni Krim, ki je Ljubljancem znan kot vremenski prorok; kajti, kadar si on potegne kapico čez glavo, tedaj smatrajo to za najzanesljivejše znamenje, da bo deževalo. Manj znan ali prav za prav neznan pa je kot razgledna gora. Res ne obeta na prvi pogled ta od nog do glave porastena, malo vabljiva gora tam na jugu pustega Ljubljanskega barja ni razgleda, ni drugih znamenitosti — a to le na prvi pogled! Kdor je edenkrat polezel na Krim, gotovo poleze še v drugo; spomini na pot mu ostanejo trajni.

Porabimo torej prost dan za partijo na Krim in napotimo se proti južni strani naše bele Ljubljane! Dosedaj smo bili navajeni potovati po skalnatih stezah, strmih in golih obronkih in gorskih tratih, odkoder se nam je odpiral krasen razgled v širni svet; danes pa bomo hodili po tihih in temnih jelovih gozdovih, v katere le tu in tam skozi gosto vejevje trepeče solnčni žarek. Nekolikokrat se nam ponudi prilika, da stopimo v podzemeljske hrame, kapnice, zaradi katerih Sima prav dobro imenuje Krim in njegovo soseščino „der Vorkarst“ (Predkras). A ta tihota po temnih gozdovih, po katerih veje oni dobrodejni mir, kakršnega si tolikokrat želimo v tem burnem žitju, napravi na nas tako blag vtisk, da zaželimo še dostikrat potovati po teh krajih. Smelo trdim, da bodo slovenski hribolazci v kratkem prav mnogobrojno pohajali na Krim. Prijetni gozdni poti, znamenitosti ob njih, velečasten razgled, vse to se bode, zlasti odkar so poti zaznamenovani in je hoja vzpričo tega zelo olajšana, našim turistom zelo prikupilo, in Krima ne bodo več tako prezirali, kakor so ga dosedaj. Edino, kar ni prijetno pri potovanju na Krim, je to, da je neroden dohod do njegovega podnožja. Bodisi, da ga pohodiš od Iga, ali iz Preserja, skozi pusto barje moraš, in to je ravno neprijetno.

„Slov. plan. društvo“ je zaznamenovalo na Krim dva pota: eden vodi nanj z Gorenjega Iga, drugi pa od nasprotne strani iz Preserja in iz vasi Jezero čez Planinico. Drži pa na Krim še dosti drugih potov, tako n. pr. iz Preserja čez Gorenjo Brezovico in od Iške strani iz Strahomera, vendar priporočamo ona dva najbolj. Torej hajdi na Krim, kjer prebiva oni strašni zmaj, ki napravlja Ljubljancanom s svojimi potresi tolik strah! Ta zmaj je baje nekdanj prebival v Ljubljanskem barju. Po molitvi pobožnega moža pregnan, se je preselil na Krim. Kadar začne razsajati, tedaj čutimo potres.

Debeli dve uri ti je hoditi od Ljubljane po Izanski cesti skozi pusto barje, da dosepeš v vas Studence v podnožju porastenega grička, vrhu katerega se blesti Izanski grad. Tudi dolenjska železnica dobro služi Krimskemu turistu. Če se popelješ do Škofljice, nimaš od postaje dosti več nego uro hoda, in v Studencu si. Okrajna pot te privede bližje Krimovemu podnožju v Iško vas, ležečo s konca romantične Iške doline, ki se razteza med Krimom in njegovim nekaj nižjim sosedom Mokricem daleč noter v gorovje. Nekaj časa hodimo po lepi, vedno bolj ozki dolini, skozi katero se vije bistra Ižica. Baš je jela postajati prav prijazna in vabljiva, ko zavijemo na desno od ceste, vodeče dalje skozi krasno dolino (v Malo Vas in naprej) navzgor proti Gorenjemu Igu. — Zadovoljno pogledamo večkrat s strme poti nazaj v prelepo dolino, čez Ljubljansko barje proti beli Ljubljani in na prijazno cerkvico sv. Ahaca, ki nas pozdravlja čez zeleno hribovje. Največkrat pa se obrne naš pogled gori proti vrhu temnozelenega Krima, ki se na desno pred nami tako lepo očituje. Ravno gori na vrhu je videti razredčeno drevje; tam se razprostira zelena tratica, odkoder je prost razgled na vse strani sveta. Eno uro stopamo po strmi poti, po kateri vozi Izanee drva iz Krimskih gozdov, in v Gorenjem Igu smo, kjer se svet nekoliko zravnja. Gorenji Ig leži kakih 500 m pod Krimovim vrhom. Okoli njega je precej obdelanega sveta. Vas ima cerkev in okoli 18 hiš.

Tu se malo ponudimo, da si ogledamo jamo „Pasico“. Prav blizu vasi je brezno, podobno lijaku in ob robu z grmovjem obrasteno. Vanje prideš le od ene strani. Skoraj se zoži v majhno luknjo, in skozi to je vhod v podzemeljske hrame. Po vseh štirih se moramo plaziti od kraja, a le nekaj korakov, in nahajamo se v precej velikem prostoru. Bati se ni nobene nevarnosti. V jami so kapniki, a ne posebno veliki. Pod skalnato steno nekoliko upogneni, gremo dalje in pridemo zopet v večji prostor, ki se pa hitro zoži — ozka luknja nam kaže daljnjo pot. Ker pa ne utegnemo, in ker morebiti tudi ni varno laziti okrog po tej še malo znani jami, si odbijemo kar tu par kapnikov za spomin ter se splazimo zopet na beli dan. Želeti je, da se ta nikakor nezanimiva jama preišče; morda privabi, če bo dohod olajšan, kdaj še veliko tujcev. Obilo drugih takih jam je še po Krimskih gozdovih, samo da niso tako velike; o oni bomo še govorili.

Zdaj pa hajdi na vrh Krima! Z Gorenjega Iga se zavije pot na desno navzgor v temni les. Prijeten hlad, razlit po temnih in tihih jelovih gozdovih,

nam olajšuje pot, ki postaja vedno strmejši. Dobri dve uri hodimo po strmi vozni poti navzgor. Gozd se razsvetli in — malodane smo na vrhu. Po travi še nekaj korakov navzgor, in — na vrhu stojimo, 1106 m nad morjem! Prosto nam plava pogled na vse tri strani kranjske dežele. Za mejnik med Gorenjsko, Dolenjsko in Notranjsko štejejo radi Krim, in res je nekak naravni mejnik med temi tremi predeli.

(Dalje in konec prihodnjič.)

Na Matajuru.

(Prvi izlet Soške podružnice dne 22. in 23. julija l. 1896.)

Priobčul — X —.

Sak začetek je težak! Resnico tega starega pregovora je dokazal tudi prvi „oficijalni“ nastop naše mlade Soške podružnice. Mnogo jih je bilo poklicanih, a malo nas se je zbralo v sredo dne 22. julija na zbirališču v Tolminu. Pri nas ljudje pač še sodijo, da je norec tisti, ki lazi po gorah, ne da bi bil v to primoran! Nekako potrti smo torej zasedli velikanske „lojtrnice“, katere nam je bil pripravil vrli društvenik g. Č., in na tihem smo zabavljali zlasti izostalim „Moščanom“, meneč, da so nas pustili na cedilu. No že tu jim bodi dana čast, da tega, kakor se bo kasneje pokazalo, niso storili — vsaj vsi ne!

Devet nas je torej bilo in nič več, ko smo se pripeljali na Idrijsko, in še med temi devetimi je prišla na dva planinea po ena planinka. Tu pa nas je čakala peterica gg. učiteljev, reprezentujočih hkrati društvenike Kobaridske, dosihdob žalibog še — nepriglašene. Sedaj pa smo bli že bolj „korajžni“ in stopati smo pričeli navkreber, izkušenejši turisti oprti na tiste bridke sulice, za katere sem jih drugo jutro po strminah Matajurskih toli zavidal, „mi drugi“ pa na skromne svoje „parazole“. In sram nas je bilo „nas druge“, zlasti ko smo se ozirali po tistih imenitnih gorskih črevljih previdnejših tovarišev, proti katerim so bile naše „čizme“ liki lahak čolnič, ki ga vrže vsak vihar ob mogočno oklopnico. — In tudi nas je metalo drugo jutro, če ne po viharnem morju, pa po spolzkih senožetih Livških, živo spominjajočih na navpične strehe gorenjske. In zategadelj je bilo popolnoma opravičeno, ko je naša „predsednica“ ob povratku po tožni reviziji svoje neprevidne „toalet“, oziroma nje ostankov zapisala tovarišici v spominsko knjigo kratke, a pomembne besede: „Matajur! Matajur!! oj Matajur!!!“

Toda to je bilo kasneje. Da se mi torej ne bo očital anahronizem, moram sedaj najprej povedati, da smo dospeli prvi večer po prijetni vozni poti ob pobočju Matajurskem in pod težo svojih trebušnih nahrbtnikov v dveh pičlih urah srečno na Livško sedlo in v prijazni Livek. Tu je sredi vasi, meječe na italijansko državno mejo, nam na čast ponosno vihrala trobojnica slovenska, v kuhinji gosto-

ljubne matere Hrastovke pa se je peklo in cvrlo, da je bilo veselje gledati in poslušati. In da je bilo veselje večje, je prikorakala sedaj po bližnjici tudi deputacija obrekovanih „Moščanov“, tako da nas je bilo že sedemnajst, in prištevši Livška dva tovariša, prav za prav tovariša in tovarišico, celo — devetnajst! Gloria . . .

Na prijaznem vrtu pred gostilnico smo počivali potem do 11. ure (o poznejšem neoficijalnem nastopu mlajših udeležnikov nič ne povem!). Krepko je odmevala od gora tja v sosednjo, žal, izgubljeno slovensko deželo pesem slovenska Počastil nas je tudi ljubeznivi g. domači župnik, vabeč nas hkrati za prihodnji dan pred slovesom v gostoljubno župnišče. Mi pa smo rekli, da pridemo.

Drugo jutro ob $\frac{1}{2}$ 3. uri smo bili že pokoneci, in hajdi o prvem somraku po že omenjenih strmih in spolzkih senožetih Livških do skalnatih kozjih potov, vodečih na vrh Matajura. Navzgor, vedno navzgor! Skoro že pod vrhom se razteza nizek zid in na njem se dvigajo v enakih presledkih neznatne kamenite piramide, na katerih ti z ene strani črka A. (Avstrija), z druge pa I. (Italija) pričata, da si tu na kraju našega cesarstva, a ne na kraju zemlje slovenske, ki sega še globoko noter v Beneško ravan. Polovica Matajura (meja teče ravno po robu in vrhu) je avstrijska, polovica pa italijanska — a slovenska je, vsaj danes še, cela gora.

In tako smo prestopili, utopljeni v čudne misli, državno mejo ter stopili na italijansko strmino Matajura, ki ti pa skoro prežene vse tožne misli s prekrasno svojo floro, živo spominjajočo na floro na Črni Prsti. Snežnobelih pečnic ti tu lahko natrga vsak otrok brez nobene nevarnosti polne klobuke. Poleg njih ti žare nasproti bujni grmiči najkrasnejšega rododendrona, prijazne zelenice med skalovjem pa so kar posute z duhtečimi murkami (Kohlröschchen) in drugimi planinskimi cveticami. Žal, da sem preslab botanik za popis te krasote — toliko pa vem, da na enaki neznatni višočini (Matajur ima le 1643 m) ne najdeš z lahka tako bujne planinske flore.

In sedaj smo bili tudi že na vrhu! Tu pa se ti odpira vprav nepopisen razgled na vse strani. Proti jugu ti zre oko prek rodovitne in slikovite Beneške ravni s prijaznim Čedadom, s starodavnim Vidmom in nebrojnimi belimi selišči tja na (vsaj nekdanj) ponosne Benetke in prek sinjega morja Adrijskega tja na zahodno obal kršne Istre. Proti severozahodu se ti kažejo v daljini tirolske in koroške gore, pred njimi pa domače obgorje Kaninovo s Kaninom (2582 m), s Prestrelnikom (2504 m), z že beneškim Črneleem, (2355 m), z Rombonom (2210 m), pod katerim leži prijazni Bole, z Veliko Babo (2450 m) itd. Prav pred teboj, ločen le po ozki Nadiški soteski, pa te pozdravlja zeleni Stol (1667 m) in pod njim liki otroška igračica prijazne kotarske vasi, zadnja avstrijska selišča proti severni slovenski Benečiji in slovanski Reziji. Proti severovzhodu kipi v nebo naš preslavni Triglav, prezirno zroč doli na svoje nižje tovariše, pred njim, ločen od tebe le po Soški dolini, pa te vabi očeak goriških gora, veličastni piramidi

podobni Krn (2246 m). In nadalje ti gleda tolike naravne krasote že skoro pijano oko slikovito hribovje Cerkljansko in Tolminsko, Trnovsko planoto in Kanalske gore, v ozadju pa staroslavno Sv. Goro in pod njo Gorico. Slovenska je vsa dežela, kar ti je gleda tu raz mejni vrh občudujoče oko! A onostran črnožoltih mejnih kolov, tam bodo skoro naši le še — grobovi.

Tak pogled se ti torej razkriva in kaže, stoječemu vrhu mejnega Matajura — a nam se, žal, ni; kajti skoro ves razgled nam je zakrivala zavidna megla, ki je bila legla s svojo udušljivo silo celo na zavedno Soško dolino In to je bilo žalostno že zaradi tega, ker sem moral po popisu srečnejšega tovariša, kateremu je Matajur star znanec, naslikati tu ves razgled; popis moj torej ni originalen. Toda vesten poročevalec si pomaga, kakor ve in zna!

Na vrhu smo torej hitro opravili in sicer tem hitreje, ker nas je tudi neprijetno mrzel vihar gnal nazaj v dolino. Pospravili smo torej tisto, kar smo bili prinesli v potu svojih obrazov vrh gore — in z Bogom, Matajur!

Toda izvršiti nam je bilo še važno delo. Izvlekli smo tisto skrivnostno posodo, v kateri smo hranili rdeči „minium“, in hajdi markirat, da se bo poznejšim turistom bolje godilo na poti navzgor, nego se je nam. Markirali smo torej in mazali stare skale, da je marsikatera izmed njih „zardela“ same sramežljivosti. A tudi tu nismo imeli sreče. Nositelju narodne barve je prišel pod nogo nenadno oglajen kamenček — in polovica našega minija je porosila zeleno travo Matajursko. Sedaj pa je bilo treba ščediti. S skrajnjo ekonomijo smo prebarvali do Livka, tam pa smo domačega g. učitelja naprosili, da je pozneje popolnil zadnji kos naše trudapolne markacije.

Na Livku pa je bilo zopet veselo, tem bolj, ker nas je ravno z opoldanskim zvonjenjem pozdravil Livški zvon. Pri materi Hrastovki se je zopet peklo in cvrlo, in mi smo bili tega še bolj veseli, nego prejšnji večer, zakaj 9 ur hoda in plezanja je tudi za izurjenega planince že precejšnji „rekord“. Po obedu smo stopili v gostoljubno župnišče, in tu se je izpregovorila pri čaši izbornega terana marsikaka krepka slovenska beseda. A ni ostalo samo pri besedi, temveč zložili smo gotovega evenka 42 kron za našo neumorno „Slugo“.

Poslovivši se od gostoljubnega Livka, smo krenili potem zopet v dolino ter dospeli proti 5. uri na Idrijsko. S tem je bil izlet končan, kajti vožnje po dolgočasni državni cesti domov ne morem več prištevati planinskemu izletu.

Dal Bog, da bi se polagoma čvrsto in krepko razvilo tudi v romantični Soški dolini slovensko planinstvo!

O plezanju po visokih gorah.

Spisal L. Wölfling.

(Dalje in konec).

Cepin je pri plezanju po skalinah navzgor in navzdol zelo važen. Z njim delaš in preizkušaš stopinje, da varno korakaš po ledu in skalovju.

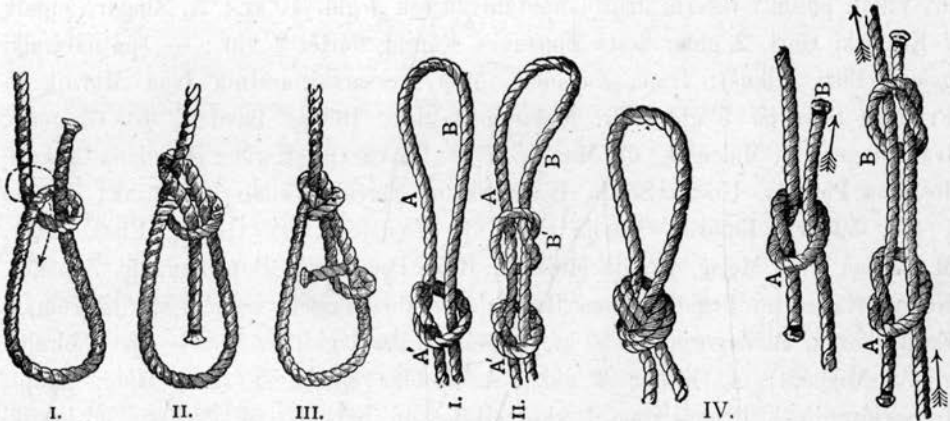
Navzdol plezaje, primeš za kopačo z desno roko, z levo pa za cepinovec in nazaj naslonjen ob cepin, se pomikaš dalje.

Vrv je na ledišču tako potrebna, kakor na strmini, bodisi pri plezanju navzgor ali navzdol. Zelo pa moraš paziti, da plezaš pravilno. Ko plezaš navzdol, mora biti vrv jako napeta. Na strmasti steni potrebuje vsaki plezalec 30 m, na zelo strmi pa 6 m vrvi. Za vsako zanjko je treba 1·35 m vrvi. Če je troje plezancev, naj bo od enega do drugega 4·5 m proste vrvi.

Vodniki so zelo potrebni po težavnih in nevarnih stenah. Vsaki plezalec mora imeti dva: eden gre pred njim, drugi pa za njim.

Če plezaš brez vrvi, moraš vedno biti pred vodnikom.

Zanjke se delajo na načine, ki jih kažejo naslednje podobe:

Oba konca vrvi morata biti dobro zvezana. Vozel od zanjke bodi na levi strani plezalecu, da lahko prosto giblje z desnico.

Gorolazei, kateri plezajo brez vodnikov, morajo biti vsi korenjaki, dobri plezalci in zelo izkušeni. Najprimernejše je, če jih lazi četvero v družbi. Na ledišču je zelo paziti, kako široke so razpoke, da se lahko pravilno rabi vrv. Stopinje naj seka le veščak, zato bodi on prednik.

Plezati se naučiš le z dobrimi vodniki, če laziš z njimi v visoke gore najmanj štiri poletja.

Društvene vesti.

Novi člani: Osrednjega društva: Friderik Soss, trgovec in posestnik v Ljubljani; Josip Lavtižar, župnik v Bledu; Peter Levičnik, stud. jur. v Škofji Loki; Srečko Nolli, kleparski mojster v Ljubljani; Ivan Hribar, stud. jur. v Ljubljani; Iv. Ogorelec, trgovec v Čajni na Koroškem; Mih. Ambrožič, posestnik in čebelar v Mojstrani.

Kamniške podružnice: **Ustanovnik:** Fran Flerin, posestnik v Kamniku.

Radovljiške podružnice: Fran Jesenko, stud. phil. na Dunaju.

Savinske podružnice: Dr. Tomaž Horvat, odvetnik v Ptuj.

Soške podružnice: Josip Kosec, kurat v Novakah; J. N. Vidmar, vikar v Logéh pri Kobaridu.

Sklad za Triglavsko kočo. X. zbirka 139 gld. 68 kr. Darovali so p. n. gg. (po nabiraleu g. J. Aljažu): Dr. Ed. Šavnik v Kranju poslal 16 gld. (prispele so: Vinko Majdič, Ferd. Sajovic in dr. Ed. Šavnik po 2 gld.; Avgust Drukar, Viktor Globočnik, Peter Mayer, Ciril Pirc, dr. Fr. Prevc, Ivan Rakove, Karl Šavnik, dr. V. Štampilhar, Andr. Žumer po 1 gld.; Anton Korošec in Ferd. Polak po 50 kr.); dr. prof. Chodounsky z družino in Leopold Fürsager po 5 gld.; dr. Vilfan poslal v večerni družbi nabrani znesek 4 gld. 40 kr.; A. Žlogar, župnik v Kranjski Gori, 2 gld.; brata Zupana v Kamni Gorici 2 gld.; — (po nabiralki gospej Elizi Mikuš): Ivana Zupančič, Mally, cesarski svetnik Ivan Murnik in Friderik Soss po 5 gld.; dr. Majaron 3 gld.; Helena Bavdek, dr. Gregorič, Ivana Jager, M. Malenšek, dr. Munda in dr. Tavčar po 2 gld.; Marijana Činkole, Josipina Porenta, Uršula Strah, Ivana Škofic, Terček, Velkovrh, Katinka Žan po 1 gld. 50 kr.; Bulovec, Marija Črne, dr. Foerster, Ivan Gričar, Eliza Huber, M. Kopač, Ivan Mejač, Franja Mulaček, Berta Počivalnik, Rohrman, dr. Zupaneč, Neimenovaneč po 1 gld.; Ivana Bončar, Kristina Frisch, Krejči, Marija Toman, Fr. Velkovrh, A. Zagorjan po 50 kr.; vesela družba 1 gld. 73 kr.; — (po nabiraleu g. A. Mikušu): A. Klinar 2 gld.; A. Koblar 1 gld. 50 kr.; Gjud, Krapš, J. Levičar in J. Primožič po 1 gld.; Mejač in Sark po 50 kr.; — udeležniki otvoritve Triglavske koče 34 gld. 55 kr.

Vsem p. n. darovalkam in darovalcem srčna zahvala!

Mozirska koča, katero stavi „Sav. podružnica“ na Golčki Planini (okolo 1500 m) nad Mozirjem, bode konec avgusta meseca t. l. gotova. Koča leži sredi med vrhoma Medvedjakom (1566 m) in Boskovecem (1590), na katera bode lagotno hoditi. Z obeh je zelo krasen razgled po Štajerskem in Koroškem. Mozirska koča bode jako ugajala za izlete tudi letovišnikom, ki vsako leto prihajajo v Mozirje. Nje slovesna otvoritev se naznani posebej po časnikih.

Sobo za turiste je pridobila „Savinska podružnica“ pri Planinšku, 2 uri nad Lučami, ob potu na Ojstrico. Njen član g. Jakob Planinšek in njegova žena Ana sta podarila vso opravo: 2 mizi, 2 postelji opravljeni, stole itd. „Savinski podružnici“ v last, sedanji posestnik Planinškovega doma, Jakob Kladnik, pa je dovolil, da sme „Sav. podružnica“ ves svoj inventar hraniti v podstrešni sobi, in da smejo le-to turisti rabiti. Vsem tem darovalec izrekamo najtoplejšo zahvalo. „Savinska podružnica“ je še dokupila nekaj najpotrebnejšega inventarja, da hribolazci lahko udobneje tam prenočujejo. Na steni je nabit domači red, po katerem plačujejo člani plan. društev po 30 kr., neudi po 50 kr. za prenočevanje. Ker se mnogokrat prigodi, da turisti tukaj prenočujejo, si je pridobilo „Slov. plan. društvo“ prav važno novo postojanko.

Krasno kapelo Lurske matere Božje stavi vlč. gospod župnik Aljaž ob ozadnji strani Triglavske koče, 4 $\frac{1}{2}$ m proč od nje, s pomočjo blagih dobrotnikov, duhovnikov in drugih. Naš dični častni član je pač vreden nazivala, katero mu je nadel prof. dr. Frischauf: Der unvergleichliche Aljaž. Mi mu najiskreneje čestitamo na izvrstnem zamisleku, ki živo priča o njegovi pristrčni vnemi za vse, kar je Bog najlepšega vsadil človeku v sree.

Triglavska kočna na Kredarici. Vsi turisti, domači in stranski, zlasti Dunajčanje so polni hvale o novi naši koči na Kredarici. Nje prekrasna lega, veličanski razgled, ki se neoviran odpira že izpred nje, bližina Triglava, izvrstna uredba in oprava trdne in lične stavbe: vse to imponuje vsakomu, ki pride na Kredarico. Prof. dr. Chodounsky je dejal, da ni še videl tako izborne kočne nikjer dosedaj. Koča se bo že letos tudi gmotno dobro obnesla.

Vstopnina in prenočnina v Triglavski koči na Kredarici. Vsak turist brez razločka plača 20 kr. vstopnine in za vsako noč 1 gld. prenočnine. Člani „Slov. plan. društva“ ter njega podružnic in člani družih planinskih in turistovskih društev (klubov) brez razločka plačajo le po 50 kr. prenočnine. Dijaki so prosti oboje pristojbine, toda le proti legitimaciji našega društva.

Triglavski poti. Slovensko plan. društvo dela novo pot nad snežiščem in ledenikom med Begunjskim Vrhom in Kredarico. Nova pot bo veliko krajša, lepša in, kar je največ vredno, popolnoma varna, ker bo držala po trdni in zdržni skalovini. Druga potrebna pota nadelava onostran Kredarice proti Krmi in Velemu Polju, da bo hoja varnejša in krajša.

Skozi Vrata na Triglav. S konca veleromantične doline Vrat, kjer stoji Aljaževa kočna, je „Section Krain“ izpeljala po strmem severnem pobočju Triglavskem novo pot do Begunjskega Vrha. S to zanimivo potjo je hoja na Triglav jako okrajšana, pripravna pa je samo za izurjene, nevrto glave turiste.

Cenovnike za vodnike v Savinskih planinah je dalo natisniti „Slov. plan. društvo“, „Savinska podružnica“ jih je pa razdelila po raznih gostilnicah na Ljubnem, v Lučah in v Solčavi.

Kamniška podružnica je imela svoj redni občni zbor dne 11. julija t. l. Po običajnih poročilih se je vnel prav živ razgovor, kako pripomoči podružnici do večjih dohodkov, da bo mogla uspešno delovati po Kamniških planinah. V ta namen so se storili potrebni ukrepi. — V novem odboru so: načelnik: g. Josip Močnik, župan in lekarničar v Kamniku; blagajnik: g. Val. Burnik, nadučitelj v Kamniku; tajnik: g. M. Kos, učitelj na Holmeu; odbornika: g. Anton Pintar, trgovec, in g. Josip Sadnikar, živinozdravnik v Kamniku.

Aljažova strážnice na Triglavu. S tem naslovom je priobčil izvrstno urejevani list „Časopis turistů“, glasilo „Kluba českých turistů“, v zadnji številki simpatično pisan člančič o Aljaževem stolpu, na prvi strani pa lepo sliko njegovo.

Ključce od Orožnove kočice na Črni Prsti, Vodnikove kočice na Velem Polju, Triglavske kočice na Kredarici in Aljaževe kočice v Vratih imajo razen v Mojstrani tudi naslednji gg. v Bohinju: Mencinger, župan, Ravhekar, obč. tajnik, pa vodniki: Arh, Trojar (pd. Jelar), Lorenc Škantar in Anton Šest.

Nove table je dala postaviti „Savinska podružnica“ na razpotjih pod Ojstrico in drugod.

Nove markacije. „Savinska podružnica“ je dala popraviti stara zaznamenovanja naslednjih potov: Mozirje-Šmihel-Boskovec in Medvedjak; Mozirje-Rečica na Paki; Mozirje-Sv. Urban-Končki Križ-Nazarje. — Na novo so se zaznamenovali ti poti: Mozirje-Radegunda-Medvedjak, 3 ure; Medvedjak-Boskovec, 1 uro; Mozirje-Nazarje, 1/2 ure; Mozirje-Križnik-Rečica, 1 uro, lep senčnat pot; Mozirje-Prihova-Rečica, 1 uro. To zaznamenovanje je oskrbel g. Leopold Goričar v Mozirju. Hvala mu!

Nova pot. „Slov. plan. društvo“ je zaznamenovalo pot z Zaplaza na Primskovo. Znamenja so rdeča. Pot je eno uro dolga, lepa, razgled z nje krasen.

~~~~~

Fotografije Triglavske kočice same ali tudi z udeležniki nje otvoritve, potem Malega in Velikega Triglava (Velikega Triglava tudi s skupino polaznikov) so na prodaj v trgovini gg. Gričarja in Mejača v Slonovih ulicah v Ljubljani. Velike slike so po 1 gld., male po 40 kr. Poleg tega se dobivajo ondi tudi lepe slike vlč. g. župnika Jakoba Aljaža. Naročila vzprejemljejo „Slov. plan. društvo“ in omenjena gg. trgovca, ki sta iz prijaznosti prevzela prodajo.

Vsem p. n. gg., ki do 10. septembra t. l. ne plačajo udnine, oziramo naročnine za l. 1896., se ustavi „Plan. Vestnik“ s prihodnjo številko.

R. MIKLAUC

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah šte. 5,
priporoča svojo zalogo vsakovrstnega blaga
za moško in žensko obleko ter različne
srajce za hribolazce po najnižji ceni.

„Slovensko planinsko društvo.“

„Vodnik za Savinske planine in najbližjo
okolico“

s 7 slikami in načrtom Savinskih planin z za-
znamovanimi poti.

Spisala Fr. Kocbek in M. Kos. — Cena
60 kr., po pošti 5 kr. več.

Vinko Čamernik,

kamenosek v Ljubljani, v Parnih ulicah št. 9,

(zaloga spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskemu dvoru),

*priporoča svoj kamenoseški obrt,
posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke,
marmorne plošče za hišno opravo i. t. d.*

**Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi
na zahtevo zastonj.**

F. M. REGORSCHek

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 3.

Velika zaloga pristnega koroškega in tirolskega nepre-
močjivega **poletnega in zimskega lodna** v obi-
čajnih barvah za hribolazce in lovce kot branilo proti mo-
kroti in mrazu.

Razen tega tudi velika izbira **lovskih telovnikov,
podjopičev, spodnjih hlač, lovskih nogavic,
volnenih obujkov itd. itd.**

Brata Eberla,

*pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice
v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,*

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča deko-
rativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo realno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

Živež za turiste.

Mesne konzerve, Maggijeve buljonske glavice in
povitke za juho, sir, kavo, čaj, čokolado, kakao,
rum, konjak, slivovec itd. itd.

prodaja in pošilja kar najboljše vrste

Josip Matič,

prodajalec specifijskega blaga in delikates v Celju na Štajerskem.

☞Ceniki zastonj in franko.☜

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41 in v Slo-
novih ulicah št. 10—12.

Tovarna
oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga
slikarskih in pleskarskih predmetov.

Andrej Druškovič,

trgovec z železnino

v Ljubljani,

na Mestnem trgu št. 10.

Optični zavod

J. PH. GOLDSTEIN

prej E. Rexinger

v Ljubljani, Pod trančo št. 1, priporoča svojo

bogato zalogo naočnikov, daljnogledov, kukal od 5
do 40 gld., barometrov, termometrov, kompasov itd.

Vsakrtni popravki se izvršujejo hitro in ceno.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani,

priporoča

svoje na novo urejeno delavnico za **Florijansko
cerkviyo v ulicah na grad št. 7.** v na-
ročitev vsakovrstnih **strugarjskih koščenih,
roženih in drugačnih izdelkov,** katere
bode solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

MARIJA PLEHAN,

svečarica in lectarica v Ljubljani
na Sv. Petra cesti št. 63,

priporoča svojo veliko zalogo sveč ter
mnogovrstnega medenega blaga in slaščic.

Kupuje med v panjih in vosek.

HUGON IHL

v Ljubljani, Pred škofijo šte. 2,

priporoča

svojo veliko zalogo vsake vrste **suknena in
manufakturnega blaga** na debelo in na drobno
po najnižjih cenah.

Vnanja naročila izvršuje hitro in natančno.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovce iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov. Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

IVAN URAN,

izdelovalec glinastih proizvodov v Ljubljani,
v Igriških ulicah št. 8,

priporoča veliko svojo zalogo izdelanih raznobarnih peči za sobe, dvoran in razne druge prostore, dalje modelnata ognjišča in sploh vsakovrstne glinaste izdelke.

Vse po najnižji ceni in priznано dobro.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznано izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

☛ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ☛

Nahrbtnike, najnovejše s predali, po 1 gld. 30 kr. in **gorske črevlje**, močne in ostro podkovane, iz črne juhte po 6 gld. 20 kr., iz ruske juhte po 8 gld., izdeluje in priporoča

Fr. Mrak v Radovljici.

Vsakovrstne
napise na les, kovino in steklo

izvršuje natančno in po ceni

VINKO NOVAK

v Ljubljani, na Poljanski cesti 35.

Tiskarna in kamenotiskarna
A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,
se priporoča

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del
in za zalogo raznih tiskovin.

GRIČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Slonovih ulicah št. 9,
priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavrtnice. Zlasti opozarjata na nepremočna **lodnasta** oblačila in plašče za **turiste**.

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franko in zastonj.

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Avgust Žabkar

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 7,
se priporoča

za vsake vrste **ključarska dela**,
katera izvršuje dobro, lično in ceno.

Turistovske palice z močnimi jeklenimi ostmi, raznovrstne izprehodne palice, prav umetne izdelke iz rezljanega lesa, galanterijske in usnjene reči, bižuterijo itd. ter otročje vozčke vsake vrste

priporoča

FR. STAMPFEL

v Ljubljani na Kongresnem trgu v posloju Tonhalle.

PEREGRIN KAJZELJ

v Ljubljani, na Starem trgu,
priporoča svojo bogato zalogo steklenega blaga, beloprstnega in rjavoprstnega ter porcelanastega namizja.

Priporoča tudi planincem vsakovrstne ploščaste steklenice in kozarce.

„Planinski Vestnik“

izhaja 25. dan vsakega meseca. Člani „Slov. plan. društva“ dobivajo list zastonj. Nečlane stane po 2 gld., dijake po 1 gld. 20 kr. na leto. Posamezne številke po 20 kr. — Inserati se računijo po dogovoru. — Spisi, dopisi, naročila in plačila naj se pošiljajo

„Slov. plan. društvu“ v Ljubljani.